

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, V. Buhnaci, G. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

18 decembrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al
Poliției de Frontieră,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul
General al Poliției de Frontieră împotriva lui Andrei Canna privind încasarea
cheltuielilor suportate pentru instruire,

împotriva deciziei din 25 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 06 noiembrie 2017, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus
cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Canna privind încasarea
cheltuielilor suportate pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, la 01 octombrie 2013, prin
ordinul șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr. 1070/ps, pîrîtul Canna
Andrei a fost angajat în serviciu în funcția de inspector al unității de control al
frontierei a sectorului Poliției de Frontieră „Larga” a Direcției regionale Nord, iar
deoarece pentru funcția pe care urma să o îndeplinească pîrîtul, era necesară o
pregătire specială, prin ordinul șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr.
1070/ps din 01 octombrie 2013 acesta a fost detașat la Colegiul Național al Poliției
de Frontieră, pentru urmarea cursurilor de instruire inițială pe perioada 01 octombrie
2013 – 31 ianuarie 2014.

A menționat că, ulterior pîrîtul a înaintat raport către Departamentul Poliției de
Frontieră prin care a solicitat eliberarea din serviciu și astfel la 19 mai 2014, prin
ordinul șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr. 554/ps, pîrîtul a fost
eliberat din serviciu în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (1) lit.d) (transfer
într-o altă autoritate publică) al Legii nr. 283 din 28 decembrie 2011 cu privire la
Poliția de Frontieră.

Totodată, prin ordinul dat fiind stabilită și obligațiunea pîrîtului de a restitui cheltuielile aferente pregătirii sale, proporțional perioadei rămase de pînă la 5 ani.

A invocat că în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (11) al Legii cu privire la Poliția de Frontieră, polițistul de frontieră care a fost înmatriculat ori a absolvit o instituție de învățământ sau cursuri de instruire din contul Poliției de Frontieră și căruia raporturile de serviciu i-au încetat în primii 5 ani de activitate din motive imputabile lui, este obligat să restituie cheltuielile aferente pregătirii sale, proporțional cu perioada rămasă pînă la 5 ani și astfel, deoarece pîrîtul Canna Andrei din cei 5 ani obligatorii și-a îndeplinit serviciul în Poliția de Frontieră doar 232 de zile, reclamantul considera că acesta urmează să restituie cheltuielile pentru instruirea sa la Colegiul Național al Poliției de Frontieră în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciu, ce constituie 7496,62 de lei.

A indicat că în scopul prevenirii unui eventual litigiu și soluționării cauzei pe cale amiabilă, la 19 august 2014 a remis în adresa pîrîtului somația nr. 35/20/2-1924, prin care a solicitat restituirea benevolă a despăgubirilor materiale, informându-l că în caz contrar va fi înaintată o acțiune în instanța de judecată, însă suma datorată nu a fost achitată.

A solicitat reclamantul Inspectoratul General al Poliției de Frontieră încasarea din contul pîrîtului Canna Andrei în beneficiul reclamantului a sumei de 7496,62 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru instruirea ultimului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră împotriva lui Andrei Canna privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire.

Prin decizia din 25 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea de apel declarată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

S-a casat integral hotărîrea din 18 septembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu adoptarea unei hotărîri noi prin care s-a respins ca tardivă cererea de chemare în judecată înaintată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră către Canna Andrei cu privire la încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire în mărime de 7496,62 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că pretinsa datorie a intimatului în mărime de 7496,62 de lei față de apelant, s-a format la data de 19 mai 2014 – data emiterii Ordinului cu privire la eliberarea din serviciu, astfel încât termenul de prescripție pentru încasarea acesteia a expirat la 19 mai 2017, iar acțiunea a fost înaintată de către apelant la 06 noiembrie 2017, respectiv peste termenul de prescripție stabilit de lege.

Colegiul civil a menționat că, din dispozițiile art. 277 alin. (1) lit. b) Cod civil reiese că întreruperea termenului poate fi efectuată pe motivul săvârșirii unei acțiuni din care rezultă că debitorul recunoaște datoria doar în privința unui termen în curs și nu poate fi întrerupt un termen deja expirat, însă apelantul nu a prezentat careva înscrisuri din care rezultă că în interiorul termenului de 3 ani de la data formării datoriei solicitate spre încasare, intimatul Canna Andrei a întreprins careva acțiuni din care rezultă că datoria respectivă a fost recunoscută.

În consecință, Colegiul a constatat că termenul de prescripție în cazul dat nu a fost nici întrerupt, nici suspendat în baza temeiurilor prevăzute de Lege.

Colegiul a reținut că la 19 august 2014, după expirarea termenului de prescripție, în adresa intimatului Canna Andrei a fost expediată cererea prealabilă a apelantului, prin care acesta a solicitat restituirea benevolă în termen de 15 zile a cheltuielilor în mărime de 7496,62 de lei suportate pentru instruirea acestuia în instituția de învățământ, invocând că în caz contrar Departamentul Poliției de Frontieră va înainta în instanța de judecată cerere pentru recuperarea despăgubirii materiale conform legislației în vigoare și pentru neexecutarea prevederilor contractuale, cererea prealabilă fiind recepționată de intimatul Canna Andrei la 23 august 2014 (f.d.11), adică ultima zi oferită intimatului de apelant pentru soluționarea litigiului pe calea extrajudiciară a expirat la data de 08 septembrie 2014 inclusiv.

Însă, în contextul în care somația nominalizată a fost remisă intimatului Canna Andrei după expirarea termenului de prescripție, urmează a se reține că potrivit art. 281 alin. (1) Cod civil, după expirarea termenului de prescripție extinctivă, debitorul poate refuza executarea obligației, motiv pentru care instanța nu este îndreptățită de a depăși limitele drepturilor intimatului și de a-l obliga să execute o obligațiune pecuniară prescrisă.

Colegiul a constatat că acțiunea intimatului este prescrisă în partea pretenției nominalizate și, deoarece intimatul Canna Andrei în cadrul examinării cauzei în prima instanță, în ședința de judecată din 03 septembrie 2018 (f.d. 38) a invocat omiterea de către apelant a termenului de prescripție, adică până la finalizarea dezbaterilor judiciare, această acțiune urmează a fi respinsă ca fiind tardivă, instanța reținând că apelantul nici nu a solicitat primei instanțe repunerea în termen, nici nu a prezentat probe ce ar justifica repunerea acestuia în termenul de prescripție.

La 21 octombrie 2019 Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei recurate cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În susținerea recursului a indicat prevederile art. 432 alin. (1), (2), (4) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

A menționat că la 19 august 2014 în adresa intimatului a fost expediată cerere prealabilă, prin care s-a solicitat restituirea benevolă a cheltuielilor în mărime de 7496,62 de lei suportate pentru instruirea acestuia în instituția de învățământ, cererea prealabilă fiind recepționată de intimat la 23 august 2014, fapt confirmat prin aviz de recepție. Astfel, concluzia instanței de apel precum că cererea prealabilă a fost înaintată intimatului după expirarea termenului de prescripție, este eronată.

A susținut că în condițiile în care Canna Andrei nu a invocat drept răspuns la cererea prealabilă dezacordul cu datoria formată, sau nu a întreprins careva acțiuni care ar semnala dezacordul, se prezumă recunoașterea datoriei în mod tacit de către ultimul în interiorul termenului de 3 ani de la data formării datoriei solicitate spre încasare. În consecință, se constată întreruperea/suspendarea termenului de prescripție în baza temeiurilor prevăzute de lege. Respectiv nu sunt aplicabile cazului prevederile art. 281 alin. (1) Cod civil la care face referire instanța de apel.

A indicat că decizia instanței de apel este întemeiată pe prevederile Codului civil aplicabil până la 01 martie 2019, astfel trimiterea instanței în decizie la actele normei abrogate nu sunt incidente speței.

A invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, care au importanță pentru aplicarea corectă a normelor de drept material și procedural.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 25 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 23 august 2019 (f.d.96) lipsind însă date privind recepționarea acesteia de către participanți.

Astfel, recursul declarat la 21 octombrie 2019 de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor imputate instanțelor inferioare, o minimă argumentare a criticii în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Distinct de cele relatate, se reiterează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recursurile trebuie să fie efective, adică să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell c. Irlandei, decizia cu privire la admisibilitate din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în prezenta cauză sunt similare celor indicate în procesul judecării asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh